

Hannäs Hembygdsförening

Torpvandring på Knappemåla

Söndag den 5 juni 2005

Knappemåla Knappemåla är en gård som på en karta daterad 1749 ligger på Skrikerums ägor i Tryserums socken, men sedan i husförhörslängden från 1814 är en egen gård i Hannäs socken. I födelseboken är Knappemåla omnämnt redan 1695, när Hans och Elin får dottern Elisabet den 26 december, men har troligen funnits långt tidigare.

I slutet av 1800-talet ägdes Knappemåla av nämndemannen NG Nilsson.

De sista brukarna som hade djur här var Ivar och Irma Andersson.

Huset eller tvättstugan som ligger nedanför ladugården lär, i början av 1900-talet, vara flyttat eller byggt av timmer från Brodal i Lilla Holmbo. Lilla Holmbo har en tid haft samma ägare som Knappemåla.

Lilla Knappemåla Lilla Knappemåla är ett torp under Fåfalla. Torpet omnämns först 1863 när Anders August Häger bodde här. Det är än idag permanentbostad.

Ljungtorpet Ljungtorpet finns med i husförhörslängden från 1822 till 1840 under Knappemåla, men

det har legat nedanför Kindknabben på Holmbo mark.

Dansbanan På 1930-talet byggdes vägen mellan Kvarnvik och Valdemarsvik, och vägen mellan Knappemåla och Skrikerum. Då byggdes vid Knappemåla även en dansbana av den socialdemokratiska ungdomsföreningen. Den användes under 10 – 15 år. Dansbanan låg på gränsen mellan Hannäs och Tryserums socknar, så medan paren dansade i Hannäs socken, stod spelmännen i Tryserums socken och spelade.

Hannäs Hembygdsförening

Torpvandring på Knappemåla

- Stora Räftefla Tryserum** Vi gör även ett besök i Stora Räftefla, trots att det ligger i Tryserums socken. Här bodde Axel Dalström fram till på 1970-talet. Det är efter honom som Hembygdsföreningen fått lokomobilen och Fordtraktorn samt en del andra föremål.
- Björkkärr** Björkkärr finns under Knappemåla i husförhörslängden 1814 då torparen Anders Persson med hustrun Inga Olofsdotter bodde här, men är sedan borta. Torpet har troligen legat vid sommarstugan före Strängnäs.
- Källsveden** Källsveden är ett torp under Knappemåla och som nämns först 1844 och varit bebott till 1929.
Vattenkällan vid Källsveden användes även av Räftefla och Strängnäs.
En kolbotten finns i närheten.
- Kolbotten** Vid vändplanen till den nybrutna vägen till Axsjön finns en kolbotten och även spisen till kolarkojan.
- Hanska** Enligt en sägen har Hans eller Hanssons fru dränkt sig i Sandvik vid Knappemåleudden i Axsjön någon gång under 1800-talet. Efter bildades huvudet på stenen vid sjön, vilket i folkmun kallas för Hanska.
- Bäverfarmen** Mellan Valdemarsviksvägen och badplatsen vid Fåfallasjön fanns på 1930- och 40-talet en bäverfarm i bäcken från Myrnäsgölen. Bäverfarmen drevs av Ählman, som vid tidpunkten ägde Fåfalla.
- Källa** Lars Carlsson